

V desetletju ali dveh se je v Sloveniji precej razširila ekološka paša, ki združuje skrb za ohranjanje naravne krajine in rejo drobnice. Na številnih slovenskih pašnikih lahko vidimo črede ovac.

Ovce

Pomen pašništva

Z razmahom pašništva smo počistili in obnovili številne površine, kot je na primer kraška gmajna, ki so bile zapuščene, zaraščene in nerodovitne. Pri čiščenju zaraščene pokrajine so najbolj marljive koze, ki se rade lotijo grmičevja, na zapuščenih travnatih površinah pa se hranijo ovce. S pašništvom postanejo tla v naravi spet bolj rodovitna in polna organskih snovi, kar dobro vpliva tako na rastlinski kot na živalski svet.

Priprava prostora in varnost

Pašništvo od kmeta zahteva, da poišče površino z bogato travno rušo, na kateri se ovce dobro pasejo. Gre za travnike, bogate z nizkimi vrstami trav in belo deteljo. Kmetje začetniki, ki se začnejo ukvarjati s pašništvom, si po navadi omislijo čredo do 30 ovac, v kateri je vsaj en oven. Preden na teren pripeljejo živali, morajo primerno urediti prostor.

Ovce morajo imeti na terenu možnost umika v zavetje in senco, zato kmetje, ki ovac pozimi ne odženejo k hiši oz. v hlev, na pašniku postavijo dovolj veliko in trdno lopo. Prostor, kjer se pasejo ovce, mora biti ograjen. Tako se ovce ne porazgubijo, prav tako pa so zaščitene pred plenilci. Pri nas so to velike zveri, med njimi predvsem volk in medved.

☞ Za ovce so nevarne ptice ujede, ki po navadi prežijo na zapuščena, boleha oz. šibka jagnjeta, ki se oddaljijo od črede.

Ograda

mora biti premična, saj kmetje ovce selijo po različnih pašnikih. Na vsaki lokaciji morajo ograjo priključiti na električno omrežje, sicer ovcam ne zagotovijo primerne varnosti. Še več: kljub električni ograji se lahko zgodi, da ovce ponoči napade trop volkov ali medved. Prav zato že nekaj let kmete spodbujajo k varovanju čred s psi čuvaji. Gre za **pastirske pse**, ki budno bdijo nad čredo in so sposobni odvrniti in onemogočiti vsiljivce. Ena najpogostejših pasem pastirskih psov, ki je pri nas avtohtona, je **kraški ovčar**. Čredo ovac lahko čuva en pes, najvarneje pa je, da sta čuvaja dva.

Nekaj pasem ovac pri nas:

- **mesne:** jezersko-solčavska pasma (avtohtona), teksele pasma, belokranjska pramenka
- **mlečne:** bovška pasma, istrska pramenka (obe avtohtoni)

Pssst! V soboto, 3. oktobra, se znova srečamo v Ljubljani pred viškim Intersparom, kjer bomo zbirali papir za zapuščene živali. Pridi tudi ti!

Prostovoljci Društva za zaščito živali Ljubljana

Paša, sol in voda

Ovce morajo imeti vedno dostop do sveže pitne vode, za kar kmetje poskrbijo z napajalnimi koriti. Poleg bujne paše pa jim morajo zagotavljati tudi dovolj soli. Zdravje drobnice je namreč odvisno od zadostne količine natrija in klora v organizmu živali. Nekaj ju zaužijejo med pašo, večji del pa s soljo iz solnika.

FOTOGRAFIJE: SHUTTERSTOCK

Tudi pozimi so ovce veliko raje na prostem kot v hlevu. Mraz dobro prenašajo oziroma se ustrezno prilagodijo z uživanjem več hrane. Prav tako imajo na prostem manj možnosti za razvoj zajedavcev, ki se lahko v zaprtem, vlažnem prostoru zelo hitro množijo.

Ovce se pozimi prehranjujejo in grejejo s senom, ki jim ga priskrbi kmet, potrebujejo pa možnost umika v zavetje oziroma na suho. Pri prezimovanju na prostem mora kmet ustrezno poskrbeti tudi za to, da imajo ovce vedno **na voljo pitno vodo** in ne ledu.

Če dobro poznamo in upoštevamo njihovo naravo in potrebe, so ovce pravzaprav nezahtevne živali. Ko jim ustrežemo, si lahko obetamo dobro popasene površine, ki bi bile sicer zanemarjene in nerodovitne. Ob dobri skrbi za živali je lahko pašništvo na Slovenskem eden lepših primerov, kako človek in žival sodelujeta za bolj zdravo, živo in lepše naravno okolje, ki je v dobro vseh.

